

Colonel (r) prof. univ. dr. ing. Eugen SITEANU

**ANTOLOGIE DE ESEURI
DE LA SECURITATEA SUBIECTIVĂ LA
CEA OBIECTIVĂ**

**ESSAYS ANTHOLOGY
FROM SUBJECTIVE
TO OBJECTIVE SECURITY**

Editura Academiei Oamenilor de Știință din România

București, 2021

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SITEANU, EUGEN**

**De la securitatea subiectivă la cea obiectivă : antologie
de eseuri = From subjective to objective security : essays
anthology / colonel (r) prof. univ. dr. ing. Eugen Siteanu. -
București : Editura Academiei Oamenilor de Știință din
România, 2021**

Conține bibliografie
ISBN 978-606-8636-83-2

355

Sursa fotografiilor de pe copertă:

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Frumaniamilitary.wordpress.com%2F2011%2F10%2F09%2Fmli-84m-tbt-si-tr-85m1-viitorul-armei-tancuri-in-romania%2F&psig=A0vVaw1mpjT03HG9R-oC5rwdCXU&ust=1612864421450000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCICwmqaC2u4CFQAAAAAdAAAAABaj>
https://ro.wikipedia.org/wiki/Fregata_Regele_Ferdinand#/media/Fi%C8%99ier:Regele_Ferdinand_Frigate_24.jpg
<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.rumaniamilitary.ro%2Ff-16c-d-block-30-32-pentru-romania&psig=A0vVaw221u2nYc2xcHBKfJXbxPWz&ust=1612864776368000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCOiy2dSD2u4CFQAAAAAdAAAAABAY>
https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.amvvd.ro%2F30-aprilie-ziua-infanteriei-romane-regina-armelor%2F&psig=A0vVaw3yHiou-SQL5obWzGWuv_DX&ust=1612865005815000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCIDBwMmE2u4CFQAAAAAdAAAAABAF

©Siteanu Eugen, 2021

iei

antologie
y : essays
iteanu. -
ă din

Mulțumiri

Sincere mulțumiri părinților mei minunați, care m-au educat cu dragoste în cei 7 ani de-și în continuare până la maturitate, profesorilor mei din Școala generală, și din liceele militare „Istrie Cantemir” și „Ștefan cel Mare”, comandanților, profesorilor și colegilor mei din Școala nră „Mihai Viteazul”, profesorilor mei din Academia Tehnică Militară și Universitatea nală de Apărare, colegilor mei din Comitetul Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate și din Colegiul Național de Apărare, im și din Academia Oamenilor de Știință din România, care m-au ajutat cu candoare, sionalism și dăruire să urc treptele devenirii mele spirituale și să devin un adevărat om de ă care să înțeleagă fenomenele (in)securității omenirii și faptul că „adevărul este întregul”, iar da filosofiei securității este dialectica deoarece metoda este structura întregului. Mulțumită ițiilor mei mentori generali dr. Frunzeti Teodor, dr. Văduva Gheorghe, dr. Ilie Gheorghe, dr. c Florinel și alții am realizat că în cercetarea fenomenologiei (in)securității este necesar să se pă demersul științific de la constatări istorice, prin mijlocirea istoriei culturii, pentru a se te la filosofia istoriei și la determinarea legăturii între experiență spirituală individuală și cea a ității.

Mulțumesc, de asemenea, tuturor celor de la „Buletinul UNAp”, „Impact Strategic”, ista Columna”, “Strategic Impact”, “Annals Series on Military Sciences”, „Studii și micări/DIS, Academia Română, CRIFST” și „Revista de Științe Militare”, care au fost de l ca articolele mele din revistele menționate să fie publicate și în lucrarea „Antologie de eseuri la securitatea subiectivă la cea obiectivă”.

Această carte, la fel ca și celelalte pe care le-am scris, nu ar fi apărut fără ajutorul și sprijinul teresat al celor menționați, dar și al minunaților mei sponsori, Carmen și Florin Tuliciu, im și a fascinantei și iubitei mele familii care m-a înconjurat întotdeauna cu dragoste și mi-a lat suportul moral, etic, spiritual și material.

CUVÂNT ÎNAINTE

Ca om de știință implicat în studiul/analiza asigurării securității naționale am ajuns la concluzia că starea de securitate națională reprezintă un concept complex care implică toate aspectele vieții economice, sociale, politice, militare, ecologice etc. La realizarea stării de securitate națională își aduc contribuția în mai mare sau mai mică măsură toate organizațiile și instituțiile cu atribuții (funcții) de gestionare ale unei națiuni.

Studiul securității subiective și securității obiective este necesar azi în perspectiva eforturilor de pregătire a instituțiilor/organizațiilor și liderilor care le conduc pentru gestiunea și contracararea riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților, precum și a crizelor de securitate. Relația dintre fenomenul globalizării și securitatea (subiectivă și obiectivă) a statelor membre și a Uniunii Europene (U.E.) este puțin tratată de către teoreticienii și practicienii Uniunii. Cei care, totuși, sunt preocupați de această vastă temă tratează în special avantajele și neglijează dezavantajele globalizării pentru U.E., în genere, și pentru România, în special. Spre exemplu, s-a omis tratarea tendinței din ce în ce mai evidentă de concentrare a puterii economice, politice, financiare și a celei de decizie în avantajul companiilor transnaționale, infectarea mediului social și a mediului înconjurător, diminuarea puterii de acțiune a politicii naționale și a economiei naționale etc. În acest context, autorul a căutat și a dat unele răspunsuri pertinente la unele probleme de securitate subiectivă și securitate obiectivă care preocupă astăzi mediul academic, de cercetare și de reflexie.

Lucrarea de față reprezintă, în acest cadru larg, un început de drum în domeniul securității obiective care trebuie să stea la baza asigurării stării de securitate a națiunii. Ea și-a propus, și în mare măsură a și reușit, să aducă argumente reale, viabile și consistente, în sprijinul instaurării unei stări de securitate obiectivă a națiunilor și a lumii în care trăim.

Autorul și-a structurat lucrarea pe două părți: 1) Eseuri în limba română și 2) Eseuri în limba engleză în care analizează – într-o succesiune logică – necesitatea și posibilitatea elaborării unor decizii politice viabile care să-și pună amprenta – în mod benefic – asupra stării de securitate obiectivă a națiunii.

În prima parte sunt enumerați și explicați principalii factori care influențează deciziile cu privire la securitatea națiunii în perspectiva necesității consolidării securității la începutul secolului XXI și faptul că globalizarea este un proces complex și dinamic, cu multiple fațete – pozitive și negative –, în funcție de deciziile luate de mai marii lumii, care ar putea ajuta omenirea să se dezvolte într-o nouă arhitectură internațională de securitate, într-o lume a păcii. Dar, în acest proces, oamenii trebuie să se respecte reciproc și să accepte coexistența cu toate religiile și culturile și, mai ales, să lase deoparte ceea ce-i separă, pentru a pune accentul pe ceea ce-i aseamănă. Astăzi, dar mai ales în viitorul apropiat, societatea globală va avea capacitatea de a înțelege necesitatea luării unor decizii globale, prin structurile de decizie globală, pentru a soluționa problemele internaționale ale omenirii.

Autorul a căutat pe parcursul lucrării sale metode noi de analiză și îmbunătățirea metodelor clasice în scopul găsirii unor aspecte inedite. De aceea și-a fundamentat investigația pe studii sociologice al dezvoltării societății. Pe baza teoriilor din științele sociale a estimat viitorul pe termen scurt al evoluției societății omenești pentru a identifica cauzalitatea între dimensiunile interne și cele externe ale conceptului de securitate. Personalitățile emblematice/liderii/conducătorii activează organizațiile din interior și astfel transformă starea mediului extern facilitând îndeplinirea obiectivelor organizației proprii. Dihotomia aceasta explică cauzalitatea și dependența care sunt specifice cercetării aristotelice. Desigur că în cercetările sociologice informațiile furnizate sunt de regulă alterabile, termenul de valabilitate al lor fiind extrem de scurt. Dar autorul nu a făcut estimări cantitative, ci descriptive (calitative). În acest mod, ipotezele autorului s-au referit la societatea ca un tot unitar (pentru a face estimări generale) din care s-au dedus caracteristicile mediului de securitate. Autorul a ajuns la estimarea descriptivă a fizionomiei viitoarelor organizații (ca virtualitate și conexiune/conectivitate). În ceea ce privește securitatea acelor organizații viitoare autorul a analizat compresia puternică a nivelurilor conflictelor armate (războiului) și hibridizarea

acestora. În domeniile de vârf (cibernetică, Inteligență Artificială, genetică) se manifestă progrese exponențiale la fel ca și în conectarea oamenilor/individilor și organizațiilor.

Totuși, progresul are și o latură negativă: orașele europene din secolul XIV au fost lovite de ciumă pentru că ele s-au dezvoltat fără un plan de sistematizare. Autorul opinează că nici societatea de azi nu e pregătită să susțină progresul tehnic.

Așa, de pildă, procesul de încălzire globală a planetei a scăpat de sub control și se manifestă din ce în ce mai puternic, dovadă fiind uraganele/taifunele tot mai devastatoare și tot mai frecvente, precum și schimbările climatologice resimțite și în România. Marele filozof grec Platon (427-347 î.Cr.) a întemeiat o școală filozofică denumită Academia în anul 387 î.Cr., iar discipolul său – Aristotel – a pus bazele logicii – ca știință – valabile(ă) și astăzi. Logica a apărut – ca știință – în urmă cu circa 2400 de ani, dar omul are instinctul încă de când a apărut pe Pământ.

Utilizând o metodologie de analiză interdisciplinară (economică, politico-militară, informațională și diplomatică) autorul a studiat procesul de guvernare ca un întreg.

Cu alte cuvinte există patru domenii din perspectiva cărora se poate analiza o strategie: puterea armată, economică, diplomatică sau informațională. Centrul de greutate s-a deplasat spre dreapta, de la puterea armată, la cea economică și apoi către celelalte două: diplomație și informatică (informațională). Explicația e simplă: costurile războaielor sunt prea mari și de aceea se pune accentul pe dimensiunea economică. Dar cel mai favorabil mediu de confruntare nu e nici militar, nici economic, ci mediul informațional sau diplomatic. Acestea din urmă au un randament înalt, adică beneficiile realizate/costurile campaniei (militare, economice, informaționale, diplomatice), în comparație cu conflictele/războaiele convenționale.

Între iunie 1998 - iunie 1999 în Consiliul de Securitate al S.U.A. s-au luat numeroase decizii privitoare la criza din Kosovo și Serbia. Accentul a fost pus pe domeniile militar, informațional și diplomatic. În februarie 1999 domeniul diplomatic a avut o pondere de 60% în decizia Consiliului, 30% militar și doar 10% informațional. Iar în martie 1999 ponderea a fost de 45% diplomatic, 40% militar și circa 15% informațional. Statistica acestor decizii arată că ponderea instrumentului de putere s-a deplasat spre cel diplomatic în deciziile luate de Consiliu. La fel s-a întâmplat și în timpul crizei rachetelor din Cuba. Deci, în domeniul strategic preponderent este instrumentul de putere diplomatic în campaniile militare.

Într-un spectru mai larg, diplomația cuprinde întregul mediu politic. Liderii politici/conducătorii nu mai optează pentru campanii militare în care e necesar un sprijin logistic prea costisitor, ci preferă atacurile cibernetice sau psihologice care sunt ieftine. Asistăm azi la o creștere demografică amețitoare, la valori enorme de migrații și la amalgamarea raselor cu mari implicații politice, economice, militare și informaționale. Țările superdezvoltate care se depopulează atrag mereu emigranți (Japonia, Germania, UK etc.) Pe lângă aceste amenințări la adresa securității asistăm și la schimbări climatice (încălzire globală) dramatice care produc efecte negative economice și sociale, cum ar fi sărăcia, șomajul, instabilitatea, crize de securitate etc. În timpul crizelor de securitate factorul politic va centraliza puterea. Putem da câteva exemple: Rusia și China. Dacă nu se va respecta Protocolul de la Kyoto (Japonia) atunci schimbările climatice se vor accentua. Vor dispărea unele zone care vor fi înghițite de apele oceanelor (mărilor), se va produce migrația în masă, vor apărea epidemii și pandemii etc. În scopul prevenirii schimbărilor climatice e necesară găsirea unei alternative sustenabile și ecologice. Energia e la fel de necesară azi, pentru oameni, ca aerul (oxigenul) și apa (potabilă), iar pentru tehnică (mașini) energia reprezintă chiar aerul și apa. În plus, inteligența artificială ar putea găsi o soluție la toate problemele de securitate (prezentate mai sus) menționate aici.

Conținutul și calitatea deciziilor politico-militare depind de un mare număr de factori, printre care enumerăm: cultura decidenților și, în special, cultura politică și militară a acestora, responsabilitatea lor, accelerarea transformărilor pe care le suferă azi umanitatea și, în primul rând, explozia demografică, dezvoltarea fără precedent a structurilor economice, sociale, politice și militare ale societății, caracteristicile politicii interne și externe, situația politică, militară, politico-militară, economică și mai ales cea de securitate, care este primordială.

Plecând de la interesul mai recent arătat în mediile de cercetare științifică universitară americane pentru sintagma „război bazat pe cunoaștere”, în lucrarea de față se subliniază rolul decisiv al cunoașterii și avansului acesteia în context strategic militar și politic, din perspectiva lucrului în rețea, care conduce la performarea gândirii în operație și în luptă, prin utilizarea în rețeaua de informare a unor instrumente intelectuale ce asigură câștigarea și menținerea superiorității cognitive.

În lucrare sunt prezentate argumentele pentru conceperea unei noi teorii care să stea la baza elaborării strategiilor de securitate națională și/sau globală, ca strategii de intervenție în organizările sociale, în scopul stopării degradării condiției umane și a mediului și transformării existenței sociale a oamenilor într-o stare de securitate.

Aceste studii și strategii abordează oamenii nu ca pe simple obiecte, ci ca pe subiecți ai acțiunilor securizante (salvatoare), care trebuie să fie bine informați și să primească o cultură socială adecvată. În consecință, procesele socializante, care sunt cuprinse în strategiile menționate, trebuie să fie dirijate de educatori ce pot să explice conexiunile dintre existența organizărilor sociale și starea mediului ambiant al Planetei.

Organizația Tratatului Atlanticului de Nord se va angaja să sprijine controlul armamentelor, dezarmarea și neproliferarea armelor convenționale și nucleare. Ușa NATO va rămâne larg deschisă pentru toate democrațiile europene care împărtășesc valorile Alianței și a căror includere contribuie la securitatea și stabilitatea comună. Promovarea securității NATO se poate asigura printr-o rețea de relații de parteneriat cu țări și organizații internaționale din întreaga lume.

**PREȘEDINTELE SECȚIEI DE ȘTIINȚE MILITARE
A ACADEMIEI OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ DIN ROMÂNIA**

**GENERAL (R) PROF.UNIV.DR.
TEODOR FRUNZETI**

CUPRINS

INTRODUCERE	13
ESEURI ÎN LIMBA ROMÂNĂ	23
Eseul nr.1 PRINCIPALII FACTORI CARE INFLUENȚEAZĂ DECIZIILE POLITICO – MILITARE	25
Eseul nr.2 NECESITATEA CONSOLIDĂRII SECURITĂȚII LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI XXI	33
Eseul nr.3 SECURITATEA COLECTIVĂ - UN CONCEPT ÎN EVOLUȚIE	36
Eseul nr.4 GLOBALIZARE ȘI DECIZIE POLITICĂ ȘI MILITARĂ	41
Eseul nr.5 RĂZBOIUL BAZAT PE CUNOȘTERE (KOWLEDGE – BASED WARFARE)..45	
Eseul nr.6 RĂZBOIUL BAZAT PE CUNOȘTERE (RĂZBOIUL COGNITIV)	53
Eseul nr.7 ARMATA ȘI PROCESUL DE FORMARE A STATULUI ROMÂN	60
Eseul nr.8 NECESITATEA TEORIEI SECURITĂȚII GLOBALE	67
Eseul nr.9 STUDIU SOCIOLOGIC PRIVIND EDUCAȚIA POPULAȚIEI PENTRU OCROTIREA MEDIULUI	72
Eseul nr.10 BĂTĂLIA PENTRU IDENTITATE ȘI PENTRU PĂSTRAREA SAU TRANSFORMAREA CULTURII, ÎN ACTUALUL MEDIU DE SECURITATE	78
Eseul nr.11 STRATEGIA MILITARĂ ȘI ALTE TIPURI DE STRATEGII	85
Eseul nr.12 PROMOVAREA SECURITĂȚII INTERNAȚIONALE PRIN COOPERARE.....	91
Eseul nr.13 INTEGRAREA ȘI DEZINTEGRAREA - PARADOXURI ALE GLOBALIZĂRII.....	100
Eseul nr.14 POSIBILE OPȚIUNI ALE UNIUNII EUROPENE ÎN DOMENIUL COOPERĂRII REGIONALE TRANSFRONTALIERE (II)	109
Eseul nr.15 PROBLEMELE SECURITĂȚII ÎN CONDIȚIILE GLOBALIZĂRII.....	114
Eseul nr.16 RISCURILE PE CARE CRIMA ORGANIZATĂ LE CREEAZĂ SECURITĂȚII NAȚIONALE.....	123
Eseul nr.17 RĂZBOAIELE EREI INFORMAȚIONALE	128
Eseul nr.18 CRIZA ECONOMICO – FINANCIARĂ ȘI RĂZBOIUL	136
Eseul nr.19 O UNIUNE EUROPEANĂ DE STATE, SAU STATELE UNITE ALE EUROPEI? CU PRIVIRE LA ONTOLOGIA UNOR POSIBILE CERINȚE DE SECURITATE	142

Eseul nr.20	CONSIDERAȚII CU PRIVIRE LA FILOSOFIA GLOBALIZĂRII	147
Eseul nr.21	REGII STATELOR GETO – DACE ȘI RĂZBOAIELE ACESTORA	153
Eseul nr.22	SECURITATEA, ȘTIINȚA, TEHNOLOGIA, MORALA ȘI DREPTUL	160
Eseul nr.23	95 DE ANI DE LA UNIREA BASARABIEI CU ROMÂNIA.....	167
Eseul nr.24	NECESITATEA CREȘTERII SECURITĂȚII SISTEMELOR NUCLEARE	177
Eseul nr. 25	ANIVERSAREA A 810 ANI DE LA ÎNCORONAREA LUI IONIȚĂ CALOIAN REGE AL ROMÂNILOR ȘI BULGARILOR.....	188
Eseul nr. 26	ȘTIINȚA, TEHNICA ȘI ARTA MILITARĂ ÎN PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XX-LEA	192
Eseul nr. 27	DE LA CREȘTEREA ȘOMAJULUI ȘI SĂRĂCIE LA INSECURITATE..	205
Eseul nr. 28	O PERSPECTIVĂ TRANSDISCIPLINARĂ ASUPRA SECURITĂȚII.....	212
Eseul nr. 29	METASECURITATEA - UN CONCEPT CU GEOMETRIE INTEMPESTIVĂ ..	217
Eseul nr. 30	TEORIA SECURITĂȚII ȘI INSECURITĂȚII (Partea I-a).....	228
Eseul nr. 31	TEORIA SECURITĂȚII ȘI INSECURITĂȚII (Partea a II-a).....	248
Eseul nr. 32	TEORIA OPTIMIZĂRII SECURITĂȚII	258
Eseul nr. 33	PAGINI DIN ISTORIA ȘI FILOSOFIA SECURITĂȚII INTERNAȚIONALE..	275
Eseul nr. 34	IMPACTUL ROBOȚILOR ȘI SISTEMELOR AUTONOME MILITARE ASUPRA SECURITĂȚII ȘI ETICII	281
Eseul nr. 35	OAMENI DE ȘTIINȚĂ ROMÂNI CARE AU CONTRIBUIT LA DEZVOLTAREA ETNOLOGIEI ÎN PERIOADA 1919 – 1940.....	286
Eseul nr. 36	SECURITATEA OBIECTIVĂ	293
Eseul nr. 37	NAPOLEON AL III-LEA – DE LA REPUBLICĂ LA DICTATURĂ.....	303
Eseul nr. 38	DESPRE INTELLIGENCE – FILE DIN ISTORIA SERVICIILOR DE INFORMAȚII	308
Eseul nr. 39	FILE DIN ISTORIA TRACO - GETO - DACILOR ȘI AROMÂNILOR....	320
Eseul nr. 40	DESPRE OBIECTUL ȘTIINȚEI MILITARE.....	333
Eseul nr. 41	ANIVERSAREA A 2100 DE ANI DE LA UNIREA TERITORIILOR LOCUITE DE GETO-DACI SUB SCEPTRUL REGELUI BUREBISTA....	341
Eseul nr. 42	ARTA MILITARĂ ÎN SECOLUL XX.....	347

ESEURI ÎN LIMBA ENGLEZĂ (ESSAYS)	354
Essay no.1 THE NEED FOR SECURITY STRENGTHENING AT THE BEGINNING OF THE 21st CENTURY	361
Essay no.2 THE MAIN FACTORS INFLUENCING THE POLITICAL-MILITARY DECISIONS	364
Essay no.3 COLECTIVE SECURITY – AN EVOLVING CONCEPT	373
Essay no.4 GLOBALIZATION AND POLITICAL AND MILITARY DECISION	378
Essay no.5 THE NEED OF A GLOBAL SECURITY THEORY	382
Essay no.6 THE MILITARY STRATEGY AND OTHER TYPES OF STRATEGIES	387
Essay no.7 HOW DID SCIENCE, ENGINEERING AND TECHNOLOGY AFFECT PEOPLE' SECURITY BETWEEN XVIIITH AND XXIst CENTURY	393
Essay no. 8 THE NECESSITY TO INCREASE NUCLEAR SYSTEMS SECURITY	399
Essay no. 9 METASECURITY – A CONCEPT OF INTEMPESTIVE GEOMETRY	410
Essay no. 10 CONSIDERATIONS REGARDING THE 21ST CENTURY'S HIGH QUALITY SECURITY CONCEPT	421
Essay no. 11 THE THEORY OF SECURITY AND INSECURITY (PART I)	429
Essay no. 12 OBJECTIVE SECURITY	447
Essay no. 13 ABOUT INTELLIGENCE – TABS IN THE HISTORY OF INTELLIGENCE SERVICES	455
Essay no. 14 THE THEORY OF SECURITY AND INSECURITY (PART II)	470
Essay no. 15 TRANSPERSONAL WAR, OBJECT OF MILITARY SCIENCE?	480
Essay no. 16 MILITARY ART IN THE TWENTIETH CENTURY	488

INTRODUCERE

Știința securității are ca obiect cercetarea fenomenelor de (in)securitate și are următoarea structură: un material de fapte/evenimente naturale și umane acumulate istoric; un set de ipoteze de (in)securitate; rezultatele observărilor prezentate sub forma conceptelor, noțiunilor, teoriilor, principiilor, legilor și axiomelor confirmate de practică; o metodologie de investigare (cercetare) științifică ori un model de cercetare a fenomenelor reale de (in)securitate și de asigurare a securității indivizilor, comunităților, națiunilor (statelor) și a umanității.

Securitatea omenirii și popoarelor reprezintă o problemă istorică și nici o problemă istorică nu are un răspuns categoric. De aceea, fiecare generație trebuie să reia lupta pentru asigurarea securității națiunii de la capăt ori să piară așa cum au pierit atâtea state și popoare de-a lungul mileniilor.

Etnologia, etnografia, sociologia, filosofia, hermeneutica, politologia, istoria, managementul, logica și dreptul reprezintă și un îndreptar (atât teoretic, cât și metodologic) pentru cei interesați de problematica securității, acest domeniu științific de analiză și sinteză relativ nou.

În prima fază de evoluție a științei securității, aceasta era cu precădere o știință de cabinet, având suport/sprîjin de referință în disciplinele și științele care au generat-o și în acelea înrudite cu ea, cum ar fi, de pildă, știința militară. Cu timpul ea a devenit nu numai o știință teoretică, ci și una practică încercând să descrie pericolele, amenințările, riscurile și vulnerabilitățile și să explice modul de asigurare a securității (statelor, comunităților etc.). Ca dependentă de alte științe, securitatea, în acea fază inițială, nu a avut prea multe perspective științifice și a apelat frecvent la științele umaniste și la cele fundamentale. Deci, ab initio, securitatea a emis idei, teorii fundamentate pe o cunoaștere, *aperto libro*¹, în două direcții: una istorică și cealaltă geografică. Apoi, mai târziu, s-a îndreptat și pe o a treia direcție – sistematică, ca o știință social-istorică care a cercetat comportarea și existența grupurilor etnice în mișcare și în raporturile de securitate cu alte grupuri, inclusiv popoare, în timp și spațiu.

În faza a doua, securitatea s-a delimitat din ce în ce mai mult față de domeniile de cercetare ale altor științe încercând să se dezvolte ca o știință teoretică, iar în cea de a treia fază, și ca o știință de sinteză, integratoare, care ulterior a început să explice/descrie și să elaboreze principii. Știința securității nu se opune altor științe, ci receptează demersul acestora, ca pe niște elemente constitutive și inalienabile ale sale, avînd un rol precis în afirmarea obiectului ei științific. Astăzi, în faza finală a evoluției sale, securitatea realizează o cunoaștere mai completă și mai obiectivă a realității fenomenelor de (in)securitate, investigând toate pericolele, amenințările, riscurile și vulnerabilitățile naturale și umane și aducând soluții viabile și raționale problemelor de (in)securitate, încercând și optimizarea deciziilor politico-militare (de securitate). Astfel, știința securității tinde să devină o știință complexă, transdisciplinară și interdisciplinară, atât teoretică (prin studii de securitate), cât și practică, care să planifice, organizeze și execute „anchete totale de (in)securitate” inițiate sub egida ONU. Documentarea de (in)securitate, de teren, constituie un document istoric, de securitate, care va completa documentul (istoric) de arhivă în condițiile complexe în care datele (informațiile) de securitate de teren depind, azi, de o mulțime de factori: domeniul de securitate (economic, politic, militar, tehnologic, cibernet, cultural, ecologic, individ, securitate națională, securitate internațională, infrastructuri critice etc.); categoria științifică de specializare a cercetătorului; mijloacele tehnice de cercetare utilizate; selectarea temelor de investigare (cercetare); pregătirea preliminară; cointeresarea cercetătorului care culege informații (date); consemnarea riguroasă a datelor; utilizarea judicioasă a acestora etc.

* O judecată dreaptă cere ascultarea argumentelor tuturor părților (*Audi alteram partem*: Să ascultăm și cealaltă parte).

¹ la prima vedere, I Berg, *Dicționar de cuvinte, expresii, citate celebre*, București, 1995, pagina 16.

Sociologia, ca disciplină de cunoaștere științifică a societății, ajută la elaborarea studiilor de securitate. Sociologia este, deci, știința despre societate și investighează cunoașterea științifică a acesteia, iar știința securității se ocupă cu cercetarea, observarea, explicarea, descrierea și predicția fenomenelor de (in)securitate ca și a structurilor și instituțiilor de securitate, precum și a măsurilor și deciziilor de securitate. Sociologia e o știință care ne ajută să luptăm pentru apărarea libertăților și drepturilor omului pentru a ne elibera de pericolul dictaturii și pentru a asigura triumful democrației. Ea ne ajută la cunoașterea realității sociale ca ansamblu de manifestări sociale, politice, economice, militare, juridice, culturale și spirituale determinate de cauze biologice, cosmologice, geologice, antropologice, psihologice și istorice și guvernate de legea paralelismului sociologic. În studiile de securitate e necesar să avem în vedere simultan cele trei perspective teoretice majore ale sociologiei: concepția funcționalistă, cea conflictualistă și cea interacționistă. În procesul cercetării de securitate se parcurg mai multe etape cum ar fi de exemplu: alegerea problemei (de securitate) de cercetat; revederea (studierea) literaturii referitoare la problema respectivă; stabilirea ipotezei de cercetare; selecționarea metodei de cercetare adecvate; colectarea informațiilor și datelor în conformitate cu metoda aleasă; analiza rezultatelor; stabilirea concluziilor etc. Una dintre principalele metode de cercetare a fenomenelor de (in)securitate este metoda dialectică explicată de Hegel G.W.F. Dialectica acestui mare filosof german este revoluționară și a fost elaborată de el ca rezultat al poziției sale profund democratice în timpul crizei istorice a epocii în care s-a născut și a trăit (1770-1831). Dintre cele mai importante lucrări ale lui Hegel menționăm: *Fenomenologia spiritului*, *Știința logicii*, *Bazele filosofiei dreptului*, *Prelegeri de filosofia istoriei*, *Prelegeri de istoria filosofiei* etc. Categoriile fundamentale ale sistemului filosofic hegelian sunt: idealismul obiectiv, ideea, spiritul universal și realizarea libertății ce se găsesc la baza tuturor fenomenelor naturii, gândirii și ale societății, deci, și a fenomenelor de (in)securitate. Din perspectiva teoriei generale a sistemelor (perspectivă sistemică), analiza de securitate (națională, statală, internațională etc.) împarte orice sistem (stat, națiune, comunitate, umanitate etc.) în mai multe subsisteme: social, demografic, economic, politic, militar, energetic, alimentar, sanitar, cultural, ecologic etc. Acestea mai sunt tratate și ca dimensiuni ale securității. Având în vedere faptul că atât subiectul, cât și obiectul științei securității este omul, individul, în analiza de (in)securitate se utilizează conceptul de securitate umană pentru că omul este elementul principal al oricărui grup (oricât de mic sau oricât de mare) de organizare socială. Există însă niște diferențe enorme, de la 0% la 100% securitate, ale diversilor indivizi și o corelație între nivelul de realizare a securității omului și securitatea grupului din care face parte acesta. Așa, de exemplu sunt în Africa milioane de oameni care nu au ce mânca și chiar sute de mii care nu au apă de băut. Există azi milioane de copii, femei și bărbați ținuți în sclavie. Totodată, există la polul opus mii de oameni care au averi de miliarde de dolari.

Starea de securitate a indivizilor și a grupurilor e influențată de interesele acestora în cadrul mediului internațional de securitate. Deci analiza de securitate se face în cadrul sistemului global (internațional) de securitate în care interacționează numeroși factori (fig. 1).

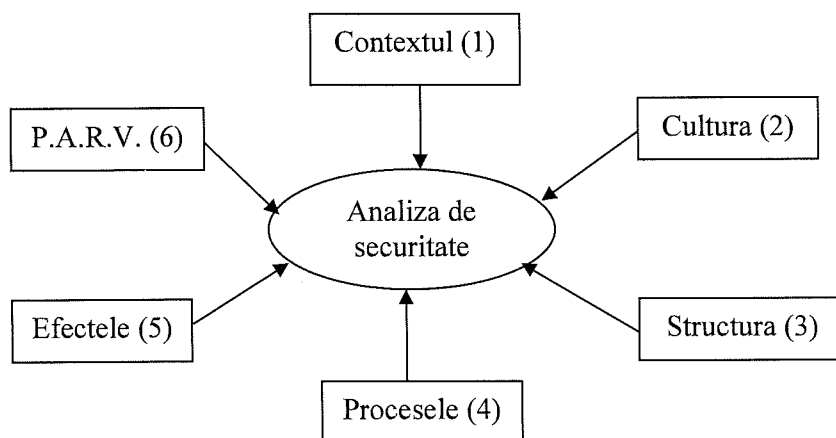

Figura 1. Factorii de care depinde analiza de securitate.

Notă:

- 1) contextul istoric și structural
- 2) cultura (cognițiile, sentimentele, judecățile și ideologiile)
- 3) structura actorilor (statali și nonstatali) și resurselor acestora
- 4) procesele și relațiile prin care actorii își realizează scopurile
- 5) efectele (consecințele) acțiunilor, proceselor etc.
- 6) pericole, amenințări, riscuri și vulnerabilități, naturale (dezastre) și antropice.

Amenințările, pericolele și riscurile sunt de două mari categorii: naturale și antropice.

Evident că cele naturale sunt obiective, spre deosebire de cele provocate de om. Dezastrele naturale provoacă o mulțime de victime omenești și mari pagube economice. Printre acestea menționăm: cutremurele de pământ, tsunami, erupții vulcanice, furtuni, uragane, inundații, alunecări de pământ, secetă, incendii de vegetație, căderi de meteoriți, furtuni solare (explozii solare), ciocniri cu asteroizi, epidemii, pandemii etc. Dezastrele naturale sunt împărțite în câteva categorii mari: geofizice, hidrologice, meteorologice, climatologice, biologice și extraterestre (tabelul nr. 1).

Tabelul numărul 1. Taxonomia dezastrelor naturale

Număr criteriu	Categoriile de dezastre	Dezastre naturale
1	geofizice	cutremure de pământ, mișcări de roci uscate, erupții vulcanice
2	hidrologice	inundații, alunecări de terenuri umede, acțiunea valurilor, tsunami
3	meteorologice	furtuni, uragane, ceață, grindină, temperaturi extreme
4	climatologice	secetă, revărsări de lacuri glaciare, creșterea alarmantă a nivelurilor oceanelor/mărilor, incendii de vegetație
5	biologice	epidemii, pandemii, epizootii, zoonoze, infecții produse de insecte
6	extra-terestre	căderi de meteoriți, asteroizi și alte obiecte din cosmos, fenomene naturale din cosmos, de exemplu explozii solare etc.

Dintre toate dimensiunile securității o importanță din ce în ce mai mare o deține azi dimensiunea ecologică. Există unele evenimente îngrijorătoare, cum ar fi, de exemplu dezastrele nucleare de la Cernobâl și Fukushima (Japonia) care au însă efecte tragice nu numai în Ucraina și Japonia, ci și în alte țări.

Se cunosc, astăzi, trei categorii de amenințări ecologice: dezastrele naturale; amenințările antropice asupra naturii și omenirii (de exemplu poluarea care produce distrugerea stratului de ozon); amenințări antropice asupra unei părți a omenirii (de exemplu exploatarea irațională a resurselor minerale, a pădurilor etc.).

Cea mai importantă problemă ecologică este încălzirea globală și schimbarea climei planetei din cauza creșterii continue a temperaturii medii a atmosferei, a oceanelor și mărilor. Există tendința catastrofală a creșterii continue a temperaturii medii cu 5,8 grade Celsius până în anul 2100² și a nivelului mediu al apelor oceanelor și mărilor și a temperaturii acestora; se topește în ritm rapid Calota Glaciară Polară; crește cantitatea și frecvența precipitațiilor cu efecte devastatoare (așa cum se întâmplă în luna iunie 2020 în România).

² World Meteorological Organization and UN, Climate Change 2001: Summary for Policy makers; A report of Working Group I of the Intergovernmental Panel on Climate Change, 2001.

În structurile de securitate este necesar să fie instruit un nou luptător (al viitorului) care să utilizeze cu profesionalism computerele, inteligența artificială, world wide web-ul și alte echipamente de înaltă tehnologie (5G), să fie specialiști în intelligence, să devină lideri care să cunoască perfect mediul operațiunilor antitero și împotriva grupărilor de crimă organizată și să poată acționa în orice moment cu succes în fiecare tip de operație de securitate. Specialiștii noștri trebuie să fie foarte bine pregătiți să acționeze în operațiile informaționale și în războiul informațional executat împotriva României de forțe (grupuri) agresive în timp de pace, de criză sau în situația unui conflict armat, așa cum s-a întâmplat în Ucraina (a se vedea „Euromaidanul” și operațiunea de anexare a Crimeei, în 2014, de către Rusia).

Războiul informațional e un război fără frontiere, cu acțiuni nonletale (nonviolente), în care lupta pentru dobândirea și stăpânirea informațiilor e necesară pentru neutralizarea și inducerea în eroare a inamicului (adversarului) pentru că fără deținerea unei informații sigure și permanente nu se asigură o stare de securitate națională și nu se pot executa operații militare eficace și eficiente. Așadar în aceste scopuri este imperios necesară asigurarea unei superiorități informaționale, la fel cum în trecut era necesară superioritatea aeriană (de exemplu în timpul Celui de Al Doilea Război Mondial). Acțiunile de atac al informației și sistemelor informaționale au efect dezastruos împotriva procesului de luare a deciziilor și împotriva acțiunilor militare ale inamicului (adversarului).

„Natura războiului s-a schimbat dramatic. Combatantul care câștigă campania informațiilor învinge ... informația e cheia războiului modern – din punct de vedere strategic, operativ, tactic și tehnic.”³ Inteligența artificială a transformat sistemele de comunicații astfel încât au devenit autonome și adaptabile prin modificarea caracteristicilor echipamentelor în funcție de datele transmise de senzori. În consecință au crescut eficiența, gradul de autonomie și stabilitatea legăturilor prin folosirea noilor tehnologii de dezvoltare cognitivă. Recent, s-au dezvoltat unele tehnologii care se referă la noi servicii informatice oferite beneficiarilor (cloud computing, big data și deep learning) pentru creșterea numărului rețelelor de comunicații și de utilizatori (care au diferite obiceiuri, preferințe și nevoi de informații).

Spațiul cosmic va deveni un nou teatru de operații, de luptă între state și agenți nonstatali pentru asigurarea supremației informaționale și acționale. Deci, inteligența artificială determină folosirea mai eficace și mai eficientă a întregului spectru electromagnetic. Se vor utiliza algoritmi care vor ajusta automat toate caracteristicile de emisie ale fiecărui canal în raport de spectrul disponibil și de dimensiunea unor date vehiculate, astfel încât să optimizeze utilizarea acestora. Se vor elimina erorile ce apăreau din cauza greșelilor operatorilor și atacurilor agresorilor, dar și interferențelor accidentale.

Pentru contracararea unor atacuri cibernetice se impune elaborarea unor strategii de pregătire a cetățenilor, a infrastructurilor și a teritoriului național în domeniul securității cibernetice.

Securitatea are calitatea de a integra în conceptul de securitate un ansamblu de aspecte științifice, filosofice, logice, juridice, militare, sociologice, politologice, hermeneutice, istorice, etnologice, etnografice, etice, morale, organizatorice, informaționale, procesuale, fizice, virtuale, de management, de matematică, de drept, de personal, de educație, de politică, de strategie și de tactică pentru a menține/conserva trăsăturile funcționale ale sistemelor (organizațiilor, națiunilor, statelor, omenirii) împotriva pericolelor și riscurilor care amenință sănătatea și viața oamenilor și pot produce pierderi tehnico-materiale, financiare și informaționale.

În domeniul securității există o mulțime de reguli, norme, legi etc. pentru asigurarea securității indivizilor (fiecărui individ), organizațiilor, sistemelor, instituțiilor, statelor, națiunilor, omenirii etc. Așa, de exemplu pentru asigurarea securității fiecărui individ care muncește (este angajat la stat sau la orice organizație, firmă, companie etc.) există Norme de asigurarea sănătății și securității muncii. În fiecare domeniu (transport rutier, feroviar, aerian, naval etc.) există norme de securitate. Pentru fiecare loc de muncă există de asemenea norme specifice de securitatea muncii, se fac instructaje inițiale și periodice de protecția muncii și există fișe individuale în care fiecare om semnează de fiecare dată când a fost instruit. Cu toate aceste măsuri organizatorice și juridice, o

³ Adams James, *Următorul – Ultimul război mondial*, Editura ANTET, București, 1998, pp. 108-109.

mulțime de oameni au fost răniți, au rămas invalizi ori și-au pierdut viața în timpul și din cauza muncii. Deci, deși normele de securitate a muncii au calitatea de a asigura sănătatea și viața oamenilor, ele nu au și calitatea de a salva întotdeauna sănătatea și viața, ci numai în anumite condiții (pe care le denumim normale).

În general, securitatea poate fi considerată calitatea, capacitatea sau capabilitatea unei organizații sau a unui sistem de a-și păstra starea de bună funcționare împotriva acțiunii anumitor factori periculoși pentru sănătatea, viața și integritatea bunurilor, informațiilor etc. Deci, securitatea reprezintă o calitate sau o caracteristică calitativă a sistemelor, organizațiilor etc.

Asigurarea securității indivizilor, sistemelor, organizațiilor etc. depinde de siguranța funcționării, de capacitatea de refacere a performanțelor și de a nu-și pierde caracteristicile funcționale, ceea ce înseamnă că sistemele trebuie să aibă un nivel cel puțin satisfăcător de fiabilitate și niște facilități acceptabile de viabilitate. Fiabilitatea $R(t)$ este definită de siguranța în funcționare (S) și de mentenanță (M), adică este calitatea oricărui sistem de a funcționa corect, în condițiile specificate, dacă este întreținut tehnic și reparat oportun. Deci $R(t) = S + M$.

Viabilitatea se compune din: readaptare (R_a) și rezerva funcțională (R_z).

Expresia matematică a viabilității: $V = R_a + R_z$

Securitatea (Sec) are trei componente: conservare (C_v), readaptarea (R_a) și siguranța în funcționare (S)⁴.

Deci, matematic: $Sec = C_v + R_a + S$

Metodologia cercetării științifice a insecurității/securității se bazează pe ipoteza că „adevărul este întregul”, și fenomenele insecurității/securității devin mereu altceva. De aceea fenomenul (in)securității trebuie analizat ca un fenomen istoric cu respectarea datelor și faptelor, iar cunoașterea (in)securității reprezintă un proces în care se utilizează metoda de cercetare dialectică propusă de Hegel (metoda filosofiei securității este dialectica pentru că metoda este structura întregului).

Fenomenul (in)securității este întotdeauna în corelație cu celelalte fenomene (naturale și socio-umane) care se schimbă continuu. Într-o cercetare dialectică, Hegel a surprins fenomenul exploatării și dezumanizării.⁵

Conceptul de (in)securitate sintetizează esențialul pentru obiectele/lucrurile și ființele studiate, pentru realitatea obiectivă, dar și pentru cunoașterea fenomenelor care au legătură cu (in)securitatea.

În scopul fundamentării științei securității, e necesar să se parcurgă mai multe etape: etapa conștiinței și a rațiunii securității, etapa spiritului și obiectivarea. Fenomenul obiectivării reprezintă problema esențială a întregii problematice de securitate. În etapa spiritului rațiunea se transformă în spirit, care întruchipează realitatea obiectivă și e superior rațiunii deoarece este „esența în sine și pentru sine”⁶. Hegel tratează manifestarea voinței de dreptate socială conform principiului „vox populi, vox Dei”, adică de justificare a revoltei împotriva bogăției nelegitime întrucât stăpânirea absolută conduce -nolens, volens- la descompunerea societății.⁷

În dialectica „stăpân-slugă” se formează conștiința slugii care va lupta din răsuferință împotriva oprimării/înrobirii⁸. În teoria securității, erorile (greșelile) se dezvăluie ca efecte ale „defectării, excepțiilor și infracțiunilor”⁹, dar și ale neputinței de a percepe și celelalte cauze ale erorilor de către persoanele de decizie care nu pot conștientiza și explica fenomenul de (in)securitate.

⁴ Eugen Siteanu, Petru Naianu, Ilie Gheorghe, *Fiabilitatea produselor tehnice*, Editura AISTEDA, București, 2000, pagina 134.

⁵ C.I. Gulian, *Hegel. Tânărul Nietzsche. Mircea Eliade*, Editura Academiei Române, București, 1992, pagina 24.

⁶ Hegel, *Fenomenologia spiritului*, București, Editura Academiei, 1965, pagina 201.

⁷ Încă din antichitate romanii aveau dictonul: „Auri sacra fames” (Blestemata foame de aur), Vergiliu, „Eneida”, III, 57, a scris că „setea de avere împinge la ticăloșii”.

⁸ C.I. Gulian, *op. cit.*, pagina 29.

⁹ Siteanu Eugen, Naianu Bedros, Ilie Gheorghe, *Fiabilitatea produselor tehnice*, Editura AISTEDA, București, 2000, pagina 144.

Problema hegeliană a valorificării spiritului colectiv ne conduce la înțelegerea ideii sale privind „caracterul istoric necesar al diferitelor faze ale evoluției” umane, inclusiv a conștiinței securității naționale, internaționale, pe care bazează esența gândirii filosofice a marelui om de știință Hegel. În lumina dialecticii hegeliene, trebuie interpretată și istoria (in)securității, ca istorie a spiritului echilibrului, managementului conflictelor și drumului lor spre tot ce se întâmplă azi pe planeta Pământ. Noua securitate nu este altceva decât vechea grijă a omenirii de a supraviețui într-un mediu în care omul a fost nu doar un bun camarad, prieten și tovarăș de drum, la bine și la greu, ci și lup feroce pentru celălalt om, aflat în exterioritatea lui.¹⁰

Hegel a scris că gândirea poate transforma realitatea, iar filosofia are menirea critică de a dezvălui nonsensul ori iraționalul din instituții, organizații, din maniera de a simți și gândi a oamenilor și politicienilor, ceea ce poate contribui la creșterea nivelului de securitate. Astfel, el a criticat constituția germană care „nu mai e susținută de viața epocii prezente”. Eminentul filosof a scris: „tot ce-i real e rațional” și: „ce orbi sunt aceia care pot crede că pot continua să supraviețuiască instituții, constituții, legi care nu mai concordă cu moravurile, nevoile, opinia oamenilor ... că forme pentru care nici gândirea, nici simțirea nu mai interesă vreun interes, ar mai putea fi atât de puternice, încât să poată alcătui ceea ce leagă un popor”¹¹

Concepția privind raportul dintre filosofie și (in)securitate trebuie explicată la fel cum a elaborat Hegel „concepția despre raportul dintre filosofie și viață”¹². Pe firul ideilor lui Hegel ajungem la convingerea că principiul de bază în analiza de securitate nu este nici subiectul și nici obiectul, ci principiul „transcendental” al existenței în totalitatea ei pentru cunoașterea obiectivă a fenomenelor (in)securității (fenomene sociale, politice, economice, militare, ecologice, demografice etc. și naturale), care sunt istorice!

Știința securității trebuie să aprofundeze, „să explice realul, să lumineze etosul, inclusiv gândirii, necesitatea transformărilor istorice, să le accepte ca pe un dat primar (tot ce-i real e rațional), dar simultan să nu ne precupețim eforturile pentru a dovedi că raționalul poate deveni real, de fapt, că valorile, idealurile, pot fi împlinite, în ciuda tuturor greutăților și contradicțiilor, pe acest pământ al prezentului și al realului”¹³.

Marii vizionari, marii conducători ai statelor ca Roosevelt, Washington, Churchill etc., au avut capacitatea practică de a transforma securitatea internațională „Conform rațiunii”.

Hegel a militat pentru „un istorism inextricabil legat de dezideratul transformării, călăuzită de valorile general-umane, perene, cristalizate în istoria umanității. Iar printre aceste valori, după cum s-a văzut, valoarea dorită cu cea mai mare ardoare, a fost LIBERTATEA”¹⁴. Pe asemenea valori se poate întemeia și consolida securitatea omenirii.

În istoria omenirii s-au succedat diferite orânduiri: sclavagistă, feudală, capitalistă și socialistă (comunistă). Republica Romei a devenit Imperiul Roman și ambele au fost sclavagiste. Un stat al bogătașilor „condus de bogătași în avantajul bogătașilor. Ca atare, era sortit unei prăbușiri dezastruoase”¹⁵. Procesul dezintegrării Imperiului s-a produs deoarece „Imperiul își pierduse rațiunea de a fi și era sortit pieirii”¹⁶. Împărații romani erau schimbați cu o frecvență prea mare prin asasinat puse la cale de oameni suficient de bogați ca să poată cumpăra gărzile de corp (pretorienii) și să-l asasineze pe împărat.

Frontiera nordică a Imperiului nu mai era apărată de trupe romane indigene, ci de mercenari străini care nu erau dispuși să se sacrifice pentru Roma. A urmat invazia hunilor veniți din Asia, iar goții au plecat spre Sud, spre Roma. Și regele acestora, Alaric a atacat Roma. Apoi au urmat: vandalii, burgunzii, goții răsăriteni (orientali), alamanii, francii, și germanii. Odoacru, comandantul mercenarilor germanici, în anul 475, l-a detronat pe împăratul Romulus Augustulus și s-a proclamat

¹⁰ Eugen Siteanu, „Securitatea obiectivă”, *Revista de Științe Militare* nr.1/2020, pagina 40.

¹¹ C.I. Gulian, *op.cit.*, pagina 116.

¹² *Ibidem*, pagina 21

¹³ *Ibidem*, pagina 116.

¹⁴ *Idem*.

¹⁵ Hendrik Willem van Loon, *Istoria Omenirii*, Traducere din engleză de Cornelia Dumitru, Editura Humanitas, București, 2017, pagina 123.

¹⁶ *Ibidem*, pagina 139.

gubernator al Romei. După câțiva ani, regele goților orientali, Teodoric l-a asasinat pe Odoacru și a proclamat regatul goților care se întindea pe teritoriile fostului Imperiu Roman apusean. Peste un secol a urmat invazia longobarzilor, saxonilor, slavilor și avarilor care au desființat regatul goților creând un nou stat cu capitala în orașul Pavia.

Roma fusese distrusă, bogații romani au fost alungați din vilele lor. Comerțul se desfășura cu mare dificultate, iar civilizația din partea vestică a Europei se clătina și era în pericol să dispară. Timp de câteva secole, popoarele migratoare au pustiit Occidentul prin crime, incendii, jafuri și războaie devastatoare. În schimb, în partea de Răsărit, vechiul imperiu a continuat să existe mai multe secole.

Totuși Europa a fost salvată de distrugerea totală de creștinism, de biserica creștina (catolică și ortodoxă), de mulțimea smerită a oamenilor care credeau în Isus Cristos. Așadar credința milioanele de europeni a salvat civilizația clădită cu răbdare de-a lungul mileniilor de egipteni, babilonieni, greci, macedoneni, traci, daco-geți și romani. Azi istoria se repetă, adaptată noilor condiții, dar de această dată la scară globală. Posibilitatea unui război nuclear, a unei pandemii sau a unui dezastru natural care să distrugă întreaga omenire depășește pericolele care le-au reprezentat popoarele migratoare de-a lungul mileniilor trecute. Asistăm la o amestecare dintre formele trecutului cu cele noi, la o împletire a continuității cu transformările. Pe lângă formele capitaliste și socialiste există și cele sclavagiste și feudale. În lumea noastră există zeci de milioane de sclavi, probabil vreo 40 de milioane, dar există și baroni, conți, șerbi etc.

În UE sunt exploatați peste un milion de sclavi, 50% fiind români. Vinovate sunt atât autoritățile române, cât și cele ale statelor Uniunii Europene în care sunt exploatați acești sclavi. Nici instituțiile UE nu pot fi absolvite de vina exploatării sclavilor, de încălcarea drepturilor omului, a dreptului la viață, la libertate, la demnitate etc. Se poate spune că: „*cu cât mai mult se schimbă lucrurile, cu atât rămân la fel*”¹⁷.

De mii de ani unele state au fost conduse de dictatori, unii nebuni. De exemplu: Nero, Caligula, Caracalla, Hitler, Idi Amin (Uganda), Noriega, Franco, Stalin, Musollini etc.

În istoria (in)securității, utilizând fenomenologia, Hegel a îmbinat problemele sociale, politice, militare, spirituale și gnoseologice, dar și metodele de rezolvare a acestor probleme pentru cunoașterea obiectivă a fenomenelor (in)securității.

Problema insecurității rezidă în multitudinea erorilor, în dese confuzii între cauză și efect, în confuzia morală și ideologică și mai ales în aceea dintre credințele politice și consecințele lor și dintre teorie și realitate.

Securitatea este azi într-un nou mediu neexplorat încă, acela al dezastrelor naturale globale și al vieții sociale, economice, politice, militare și spirituale noi, al problemelor de filozofie, drept, religie, stat etc. Toate acestea, în concepția lui Hegel, sunt probleme spirituale pentru că spiritul a fost proclamat de marele filozof o categorie primordială. Totuși nu trebuie să scăpăm din vedere „sincronia realității sociale și a istoriei spirituale a societății”¹⁸ care reprezintă chestiuni dialectice esențiale ale fenomenului insecurității.

Deci fenomenul (in)securității trebuie analizat ca un fenomen dihotomic, natural și social (și istoric) cu respectarea datelor/informațiilor și evenimentelor. Cunoașterea (in)securității este un proces care cercetează/investighează prin metoda dialectică pentru cunoașterea fenomenelor (sociale, politice, economice, etice, ecologice și estetice).

În fenomenologia (in)securității se pornește de la constatări istorice (din diverse epoci) la filosofia istoriei „*prin mijlocirea istoriei culturii*”¹⁹ și se ajunge la stabilirea unei legături între „*experiența spirituală subiectivă și cea a umanității*”²⁰. Fenomenologia (in)securității leagă inextricabil problemele teoretice de cele reale ale vieții și evită iraționalismul și intuiționismul. În metodologia cercetării științifice a (in)securității se are mereu în vedere că „adevărul este întregul”.

¹⁷ *Ibidem*, pagina 580.

¹⁸ *Ibidem*, pagina 22.

¹⁹ *Idem*.

²⁰ *Idem*.